

www.ketab.ir

اهمیت گندم، نان و پاستا در تغذیه

به کوشش مهدی امینی
و محققان مرکز پژوهش‌های دانش‌بنیان فرهیختگان زرنام

سرشناسه: امینی، مهدی، ۱۳۵۷.
عنوان و نام پدیدآور: اهمیت گندم، نان و پاستا در تغذیه / مهدی امینی؛ ویراستار نوید دهقان؛ به سفارش گروه صنعتی و پژوهشی زر.
مشخصات نشر: مهدی امینی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۱۵۷ ص.: مصور(رنگی)، جدول(رنگی)، نمودار.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۹۷۴۷-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: ماکارونی
موضوع: گندم - تغذیه
شناسه افزوده: دهقان، نوید، ۱۳۶۱ - ویراستار.
شناسه افزوده: گروه صنعتی و پژوهشی زر
رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ الف ۸/م ۴۲۵/TP
رده بندی دیویی: ۶۶۴/۷۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۲۶۷۱۲

اهمیت گندم، نان و پاستا در تغذیه

به کوشش مهدی امینی
و محققان مرکز پژوهش های دانش بنیان فرهیختگان زرنام
ویراستار: نوید دهقان
مدیر هنری: محسن یوسفی
صفحه آرا: خاطره نصراللهی، مهری برابری
چاپ اول، ۳۰۰۰ نسخه، زمستان ۱۳۹۳
ناشر: مهدی امینی (ناشر مولف)
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۹۷۴۷-۰
کتاب حاضر توسط محققین گروه صنعتی و پژوهشی زر تدوین گردیده است.
آدرس کارخانه: جاده قدیم کرج - قزوین، چهارباغ - خیابان صنعت ۵، کدپستی ۳۳۶۵۱۱۶۴۲۷
تلفن: ۰۲۶۲-۴۳۸۵۴۶۰-۱
پست الکترونیکی: mehdi-amini@zargroup.ir
سایت: www.zargroup.ir
حق چاپ برای مولف محفوظ است.

۹	پیش‌گفتار
۱۱	سنبله جادویی گندم
۱۷	اهمیت گندم، نان و پاستا در تغذیه
۲۳	تغییر آب و هوا و تأثیر آن روی تولید گندم
۲۷	تأثیر دمای دروم پرایمینگ بر ویژگی‌های جوانه‌زنی بذور گندم تجن و آرتا تحت خشکی
۳۳	روش‌های ارتقا بهرهوری در بخش کشاورزی، صنایع غذایی، تبدیلی و تکمیلی
۴۷	آماده‌سازی بذور، روشی کارا و آسان جهت جوانه‌زنی موفق گندم در شرایط نامطلوب
۵۳	خواص آنتی‌اکسیدانی گندم دوروم
۵۹	سمولینا و ویژگی‌های آن
۶۳	ناگفته‌هایی در مورد سبوس
۶۷	سبوس گندم و ارزش تغذیه‌ای آن
۷۳	مزایای جوانه گندم
۷۷	خواص فراسودمند جوانه گندم
۸۵	حفظ املاح و بالا بردن ماندگاری در نان
۹۵	اصلاح الگوی تولید، مصرف و امنیت و سلامت غذایی در حوزه گندم، آرد
۱۰۱	بررسی باقی‌مانده آفت‌کش‌های ارگان و کلره در طی فرایند تولید پاستا
۱۱۱	بررسی تأثیر روش کشت ارگانیک و غیرارگانیک بر کیفیت گندم، آرد و نان
۱۱۹	تأثیر فرایند اکستروژن بر روی ترکیبات زیست‌فعال فرآورده‌های غلات
۱۳۳	تولید گندم ارگانیک راهبردی در جهت حفظ محیط زیست
۱۳۹	سن گندم مضرترین آفت گندم
۱۴۷	روز شمار گروه توسعه صنعتی و پژوهشی زر

انسان موجودی سراسر نیاز است. نیازهای بی‌شماری که برخی فطری و برخی غیر فطری هستند. «آبراهام مازلو» از روانشناسانی است که در زمینه نیازها و شرایط رشد و شکوفایی انسانی مطالعات فراوانی را انجام داده است. نظریه «مازلو» در زمینه روانشناسی شخصیت نظریه‌ای ارگانیک است. از نظریه‌ی انسان واحد کاملی است که دارای طبیعتی خاص خود بوده و مبانی روانی او را مانند ساختمان بدنی می‌توان مورد بحث قرار داد. به عقیده «مازلو» نیازها و استعدادهای انسان پایه زیستی دارند، پاره‌ای از آن‌ها مشترک میان همه افراد بشر هستند و پاره‌ای دیگر فردی هستند. این نیازها موجب انگیزش هستند. وی سلسله مراتبی از نیازها را در انسان ذکر می‌کند. در این سلسله مراتب، نیازهای زیستی و فیزیولوژیک مقدم بر نیازهای دیگر هستند و نیازهای بالاتر، بر این نیازهای بنیادین استوار هستند. نیازهای فیزیولوژیک نیازهایی هستند که در قاعده هرم قرار داشته و عدم ارضای آن‌ها می‌تواند برای هستی بشر خطرناک باشد. برای این که انسان به سمت نیازهای بالاتر حرکت کند، برطرف شدن نسبی نیازهای فیزیولوژیک لازم است. این نیازها عبارتند از نیاز به غذا، آب، اکسیژن. در نظریه «مازلو» طبقه دوم نیاز به امنیت است که جایگاه پر اهمیتی را دارد و برطرف کردن نیاز ایمنی در تمامی ابعاد آن، حایز اهمیت است. شخص برای این که به سمت نیازهای بالاتر حرکت کند باید تا اندازه‌ای از احساس امنیت برخوردار باشد وقتی شخص تا اندازه‌ای از لحاظ برطرف شدن نیازهای فیزیولوژیک مطمئن شود و در جایگاه امنی قرار گرفت می‌تواند نیازهای بالاتر را تجربه و سعی کند که آن‌ها را برطرف و به سمت خود شکوفایی، که در قله هرم است، بشتابد.

نیاز به غذا از جمله نیازهای فیزیولوژیک انسان است که نبود آن هستی بشر را به خطر می‌اندازد. این نیاز تا زمانی که انسان زنده باشد ادامه دارد. اما اولین و بهترین غذایی که برای انسان شناسایی شده است نان و فرآورده‌هایی است که از محصول گندم تولید می‌شوند. در سراسر جهان گندم به عنوان حیاتی‌ترین محصول کشاورزی مطرح بوده و مردم تمام دنیا روزانه به اندازه نیاز خود از آن استفاده می‌کنند. اگرچه به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و اقتصادی میزان استفاده از گندم در کشورهای مختلف متفاوت است؛ اما بهر حال اصل استفاده از گندم به عنوان یک ماده اصلی غذایی در تمام جهان برقرار است. بنابراین اهمیت گندم بر هیچ کس پوشیده نیست و تمامی صاحب‌نظران در این مساله متفق‌القولند که استراتژیک‌ترین محصول کشاورزی، گندم است. از این گذشته، گندم در کشور ایران از اهمیت به مراتب بالاتری برخوردار است چرا که ایرانیان گرچه تنها یک درصد از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند اما ۲/۵ درصد از کل گندم جهان را مصرف می‌کنند.

بنابراین نیاز به گندم در ایران یک نیاز اساسی و بسیار مهم تلقی می‌شود. اما همان‌طور که ذکر شد مرحله بعدی نیازهای انسانی، نیاز به امنیت است. امنیت را می‌توان از منظرهای مختلفی مورد توجه قرار داد. اولین بعد امنیت، به امنیت جانی انسان برمی‌گردد که در همین ارتباط یکی از مهم‌ترین وجوه امنیت انسانی بنام امنیت غذایی نمایانگر می‌شود. نبود امنیت غذایی یعنی نبود امنیت برای انسان و نبود امنیت برای انسان یعنی وجود سدی بزرگ در راه دستیابی به مراحل بعدی پیشرفت و ترقی انسان. امنیت غذایی مقوله‌ای است که هر دو طبقه پایه‌ای هرم مازلو را در برمی‌گیرد چون از یک طرف غذا را مورد توجه قرار داده و از طرف دیگر به مساله امنیت می‌پردازد. از

این روست که امروزه بحث امنیت غذایی به یکی از مهم‌ترین مباحث همه کشورهای جهان اعم از ثروتمند و فقیر تبدیل شده است. حتی ثروتمندترین کشورهای جهان نظیر امریکا نیز نگران امنیت غذایی خود هستند و بارزترین فعالیت امریکا در این زمینه تشکیل انجمن‌های امنیت غذایی بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر در این کشور است. کشورهای مختلف برای دستیابی به امنیت غذایی از تدابیر گسترده‌ای استفاده می‌کنند. برخی از کشورها سعی دارند در تولید محصولات اساسی و استراتژیک خود کفا شوند مانند ایران و کره جنوبی در تولید گندم و هند در سایر محصولات؛ برخی دیگر از کشورها سعی می‌کنند با اعمال تعرفه‌های وارداتی و ممنوعیت‌های صادراتی محصولات مختلف، این مهم را به انجام برسانند که از آن جمله می‌توان ایران (گندم)، کره (گندم، برنج)، ژاپن (برنج) را نام برد. هم‌چنین برخی از کشورها اقدام به ذخیره گسترده محصولات اساسی می‌کنند که از آن جمله می‌توان به امریکا اشاره کرد. بحث امنیت غذایی برای برخی از کشورها آن‌چنان اهمیت دارد که باعث شده است آن‌ها در قالب مذاکرات سازمان تجارت جهانی (WTO) نیز این مساله را پیگیری کنند که از آن جمله می‌توان به کشورهای هند و کره جنوبی اشاره کرد که موفق به گنجانیدن مباحث امنیت غذایی در مراودات تجاری خود با دیگر کشورها، از طریق توافقنامه‌های سازمان تجارت جهانی شده‌اند.

گندم از جمله محصولاتی است که در جهان عرضه‌کنندگان محدودی دارد. در واقع عرضه‌کنندگان گندم در جهان کمتر از تعداد انگشتان دست هستند و این یکی از مسایل مطرح در امنیت غذایی را شامل می‌شود که تحت عنوان تعدد عرضه‌کنندگان شناخته می‌شود. دومین خصوصیت گندم در بازار جهانی این است که صادرکنندگان گندم به طور عمده از کشورهای ثروتمند و پیشرفته جهان هستند (به جز چند کشور که در این اواخر به خیل صادرکنندگان پیوسته‌اند) که با تسلط بر اقتصاد جهان تسلط کافی و دلخواه بر تجارت این محصول دارند. خصوصیت دیگر بازار گندم این است که کشورهای صادرکننده از کشورهای با قدرت سیاسی و نظامی بسیار بالا هستند و قادرند در جهت اهداف خود از این مساله نیز بهره ببرند. در نهایت می‌توان نوسان تولید این محصول در سطح جهانی را نیز از دیگر خصوصیات مهم آن ذکر کرد، چراکه با کاهش تولید گندم در کشورهای صادرکننده، این کشورها صادرات را کاهش می‌دهند و گاهی قطع می‌کنند.

با این پیشگفتار کتابی در جهت اهمیت این محصول و نقش آن در تغذیه جامعه بشری که شامل مجموعه مقالات و پژوهش‌هایی در این خصوص است را تدوین و گردآوری کردیم که اکنون جهت بهره‌برداری پیش روی شما قرار دارد.